

Handläggare
Niklas Karlsson
08-508 260 86**Till**
Exploateringsnämnden
2021-11-25

Rapporten Bromma flygplats – underlag för avveckling av drift och verksamhet. Anmälan av svar på remiss

KS Dnr 2021/1151

Förslag till beslut

Exploateringsnämnden godkänner kontorets anmälan av svar på remissen.

Johan Castwall
Förvaltningschef

Remissen

Exploateringsnämnden har fått remissen "*Rapporten Bromma flygplats –underlag för avveckling av drift och verksamhet*" för yttrande till kommunstyrelsen senast den 5 november 2021. Remisstiden medger inte nämndbehandling, varför kontoret har svarat på delegation.

Samråd har skett med stadsbyggnadskontoret och med stadsledningskontorets avdelning för stadsutveckling och lokalförsörjning vid besvarandet av remissen.

Sammanfattning

Utredningens uppdrag har varit att beskriva hur en avveckling skulle gå till i nuläget med en tidplan och med beaktande av pandemin, flygets roll i transportsystemet, behovet av tillgänglighet och samhällsviktigt flyg.

Rapporten anger att Bromma flygplats kan avvecklas tidigare än när nuvarande arrendeavtal löper ut 2038, och att en avveckling

bör ta mellan tre och fem år. Utredaren anger att regeringen har den formella rådigheten i frågan, och att regeringen bör informera riksdagen.

Swedavia bedömer att Bromma flygplats under lång tid framöver kommer att ha ett betydande kapacitetsöverskott och att den kommersiella flygtrafiken på Bromma flygplats på kort sikt kan inrymmas på Arlanda flygplats utan att några betydande investeringar behöver tidigareläggas. På sikt krävs enligt Swedavia och utredaren ytterligare satsningar i infrastruktur på och kring Arlanda, inklusive en fjärde rullbana, oaktat om Bromma flygplats läggs ner i förtid eller ej.

Det samhällsviktiga flyg som idag trafikerar Bromma kan i huvudsak inrymmas på Arlanda även det finns behov av åtgärder på Arlanda för att förbättra förutsättningarna. Ambulansflyget får ökad restid och sämre framkomlighet för anslutande marktransporter från Arlanda. Den helikoptertrafik som finns på Bromma är inte lämplig att flytta till Arlanda.

Den regionala tillgängligheten påverkas av en flytt från Bromma, och tillgängligheten till Arlanda med tåg och övriga kollektiva färdmedel behöver förbättras. Utredaren föreslår att åtgärder som skapar ökad tillgänglighet till Arlanda på väg och järnväg bör ges hög prioritet i nästa nationella plan.

Eventuell ny markanvändning på Bromma flygplats

Utredaren anser att Swedavias och statens ansvar för marksanering efter Bromma flygplats endast sträcker sig till att sanera för nuvarande verksamhet, flygplats, och att staden som markägare ska bekosta all ytterligare sanering som krävs för bostäder. Föroreningsituationen är inte utredd, men saneringskostnaderna bedöms vara från ett tresiffrigt belopp i miljoner till ett par tre miljarder kronor. Kostnaden för att sanera till bostäder uppges vara upp till tio gånger högre än för flygplats.

Rapporten återger två värderingar av marken till ett spann mellan 16-43 miljarder, med stor osäkerhet.

Vid en omvandling av Bromma flygplats till en ny stadsdel säger rapporten att det på sikt sannolikt behövs åtgärder för kapacitetsstark kollektivtrafik, väginfrastruktur och trängselstyrande åtgärder. Kostnaderna anges kunna vara tiotals miljarder kronor. Åtgärder behövs också i statlig väginfrastruktur

i anslutning till området. Utredaren anser att en omvandling inte bör medföra att statens ansvar för trafikförsörjningen ökar.

Kontorets synpunkter

Översiktsplanen anger att det på lång sikt finns möjligheter att utveckla en ny stadsdel genom Bromma flygplats omvandling efter 2038. Den säger också att utvecklingen av Arlanda flygplats behöver växa och att det är viktigt att utvidga Arlandas regionala och internationella tillgänglighet samt att tillgängligheten och infrastrukturen till Arlanda behöver stärkas.

Enligt kontorets mening är en fortsatt utveckling av Arlanda flygplats med kapacitet och tillgänglighet nödvändig för att upprätthålla och stärka Stockholmsregionen som landets ekonomiska tillväxtmotor, för att stärka regionens internationella konkurrenskraft liksom för att säkra och utveckla stadens markvärden.

God tillgänglighet till Arlanda med en smidig, pålitlig och rimligt prissatt kollektivtrafik är nödvändig. Kapacitet för samtliga trafikslag med god framkomlighet och tillgänglighet behöver komma på plats. Tydliga lösningar för alla samhällsviktiga lufttransporter måste säkerställas innan beslut fattas om Bromma flygplats.

Vid en omvandling av Bromma flygplats till en ny stadsdel med blandad bebyggelse enligt översiktsplanen krävs helt ny infrastruktur med alla tekniska system innan byggande av bostäder och arbetsplatser kan börja, och en ny kapacitetsstark kollektivtrafik behövs i takt med utbyggnaden. Region Stockholm ansvarar för utbyggnad av kollektivtrafiken och kontoret anser att staten ska ansvara för de förstärkningar som behövs i statliga vägar och järnväg. Sannolikt krävs förstärkningar i elförsörjning och andra tekniska system även på regional nivå.

Rapportens bedömningar av markvärden bygger på en teoretisk och orealistisk förutsättning att all mark säljs till fullt marknadspris för bostäder. De tar inte hänsyn till hyresrätter med tomträtt eller att en blandad stadsbebyggelse med hög andel verksamheter, service och arbetsplatser har betydligt lägre värden.

Exploateringskontoret ifrågasätter bestämt utredarens uppfattning att staden ska stå för större delen av saneringskostnaderna. Swedavia och staten måste ta ett samlat ansvar för att sanera och återställa området efter en lång tid av statlig verksamhet.

Vid en utbyggnad har staden tidigt mycket stora kostnader för utbyggnad av kommunal infrastruktur, och intäkter som förväntas komma decennier senare. Med de värden och förutsättningar som finns i området går intäkterna från markvärdet i sin helhet till att finansiera stadens normala exploateringskostnader. Det är inte möjligt för staden att därutöver bära nämnvärda kostnader för sanering eller regional/statlig transportinfrastruktur.

Om Bromma flygplats ska kunna omvandlas till en levande stadsdel med blandad bebyggelse krävs ett samlat engagemang och ansvarstagande från stat, region och berörda kommuner.

Slut

Bilagor

1. Kontorets svar till kommunstyrelsen 2021-11-04
2. Rapporten Bromma flygplats – underlag för avveckling av drift och verksamhet.

Rapporten bifogas endast digitalt, den finns också på regeringskansliets web-plats:

[Microsoft Word - Samling.docx \(regeringen.se\)](#)

eller

<https://www.regeringen.se/4a55e6/contentassets/c2e906aea6604777ad075d73e251fde9/ds-25-2021-web.pdf>